III

1

! Chrzciny –
! Taniec w kościele – (O Józefie)

Listy. Sewer. Bobrowska. Jola. (Lwów)

Brat (o książki)

~~Ano~~ Wiersz: Jakeś ty sam
To chłop mówi: „Nic nie obaczę"
A jak już z łbem –
To chłop z nią sobą. →

7. Żyj jak możesz...

S. S. 7. (Złodziej i gospodarz)

(Drzewo)

(Opowiadanie) Kowal [illegible] ściął. – Trzymał go za nogi i sprzedał do [illegible]. Ale nie było drzewa w drzewie, którego by nie [illegible].

~~Św. Jan~~ – ~~Św. Szczepan~~..
(mówię o ciżbie z kościoła – dawniej takiego może być)

a) (Każdy [illegible] wróżby) Boże narodzenie – po sumie. Droga do domu. Objazd samotni... Ożenienie.
b) Św. Szczepana. w kościele. Po sumie. W chałupie. Gwara... –

Opis świętej przyrody i kościoła ludowego

– „Dreptanie do baby" –
„Raz koniec śmierć" ~~[illegible]~~ przewidzieć się i ożenić się...

§. gminny.
Dziewki, które miały dzieci, bili, ostrzygli łeb i oblali smołą... (w [illegible])

! – ? – !

Nowelle.

I. Żeś robił ojca (z zagrody)
II. ~~Drzewo~~ – drzewo
III. Zosia (namiętność)
IV. Śpiewak (rodzina [illegible])
V. Borysiek!.. (Skrzypki grają – [illegible])
VI. „Wilija"
VII. „Nagodnie święta."
(Janko muzykant)
(Nowelle Reymonta,
(" — Życie)

I. Wrażenia jednego poranku
II. Wzór moralności
III. Ostatnia struna.. (Tęsknota za miejscem urodzenia)
IV. Artysta i model (humoreska)
V. Świt przed nocą. (K. Ostrowski)
VI. Złamane duchy.
VII.

posiedzenie.

I. „Jola"
II. „Siekiera"
III. „Zazdrość ludowa".

(Tematy)
a) – Babskie wiano –
Jak wilk nie żyje – to zdechnie samo.)
– Poszedł i idzie z jednej ~~wsi~~ kościoła na drugą –
Koniec (i do kasy)
b) Chłop prowadzi „praktykę bez celu rok!..

„Nowa Reforma"

Sewer I. W Kleszczach. II. Magdusia. obrazek malowany w słońcu. W Krakowie. Spółka Wyd. Polska 1898. Znakomity pisarz i wyborny znawca ludzkiego rad i śmieszności daje nam w obu powyższych dwu utworach obraz tych śmieszności, odsłaniając z ~~nam~~ ~~z~~ całą prawdą ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible] [illegible] i zabawny światek [illegible]~~ idealizowany żywot wyższej sfery mieszczańskiej w „Dobranej rodzinie" pana radcy i kreśląc z humorem przepyszne postacie ~~[illegible] prowincyonalne~~ z ~~[illegible] „nie bardzo głębokiej" prowincyi~~ pań i panów „inteligentnych" z „niebardzo głębokiej" prowincyi... Nowelle czyta się z prawdziwą przyjemnością, jakby się przez „humorystyczne szkła" (słowa z czasopism Dickensa?) patrzało na świat niecodzienny, na ludzi z krwią i kośćmi...

Tetmajer. 1/I 98.

Wprawdzie banalnością i głupstwem jest życzyć zwyczajnie szczęścia raz do roku tym, którym się z serca ~~[illegible]~~ cały rok życzy... ale, jeśli to ma być prostym przypomnieniem — niechże już nie będę ostatnim z tych, którzy są oddani ci Tobie i pełni najserdeczniejszej sympatyi...

Żyj nam wiecznie drogi poeto dwa stulecia życia, a gdy życie samo przez jest niegościnnością, niechże siły pozwolą długo szybować w obłocznym żywocie, na który wzbiłeś się własną mocą, lotem orła... Podniebny szlak „otwartym jest ~~[illegible]~~ przed tobą, my od ziemi patrzymy za Tobą z otwartymi dziobami...

Geb. Wolff. 21/XII 97

na propozycyę łaskawych P.P. Wydawców

Zgadzam się — i ~~pozostaję w oczekiwaniu rychłych~~ mam nadzieję, że wszystkie obrazki („Ciem") będą uwzględnione. Pozostając w oczekiwaniu rychłych wiadomości, kreślę się

Z głębokiem szacunkiem

Wł. Orkan.

Adres mój: Kraków. Kurniki 17.

(**Kozut**)

Wdowa: Jakie ja święta miała! Kupiłam też tego, tom już zeszła, bo ~~[illegible]~~ ci (syn i mężczyźni) jak kupili chleb, to w nocy pokryjomu zjedli. A brynzę, jak kupili na jarmarku, to idący zjedli. — Żeby ich Pan Bóg opatrzył zdrowiem, coby go nie było... Synowie ci brać ~~[illegible]~~ ...Byście sierot nie było, tobym zaraz poszła z domu... mię też porazili swojemu bratu...
— Nie patrzcieby bo... co jest górę i jaśnie.
— A niechta! Wraca mi też, jak możecie, ta tego brata. Opowiedzcie mu tyż, jak ja robię, jak pracuję... Głowa mię nigdy nie boli, nie choruję na żadną chorobę... Popatrzcie ot — tu wszystkie zęby — jeszcze mi zęby nie bolały, wszystkie mam zdrowe...

Przebojem

– powieść. –

Władysław K. – młody człowiek – idealista. Ojciec surowy z bogatej rodziny – zaborczy, germ. wróg polskości – syn jedzie do Berlina. Tu wchodzi przyjacielem rodziny fabrykanta – Pierwsze kroki. Model. Schliewo. – Do Matki pisuje. Wraca. Ojciec chodzi z jego pieniędzy – Namiętność pożerania książek – ~~Idzie~~ Upadek zdrowia – Krwotoki. – (Pisze w Klausenburg) starania do Tow. ubezpieczeń. – Egzamin na buchaltera – matura (wynalazek) i t. d. –

---

2 VI

Hasło Młodzieży.

I.

Połączmy razem młodzi
Na wielki czynów świat
W społecznej też powodzi
Nie przyczyniajmyż strat!...

—

Cóż mogą próżne żale
Przy dźwięku kajdan-różg
Cóż znaczy przy zapale
~~Zbytkarzy~~
Rozpustę wyschły mózg?..

—

Gdy zapał — to już ~~prawy~~
Nie dźwięki słownych wary...
Dość było - wiek zabawy
I bezrozumnych kary!..

—

W społecznej też powodzi
Nie przyczyniajmyż strat -
Lecz razem łączmy młodzi
Na wielki czynów świat!..

— W. O.

II. Żelazne pieśni...

I. Szczyt [illegible]

„Żeby się pod Tobą ziemia rozstępowała, a jak ty w te jamy bezdenne lecisz — to żeby ~~to~~ ciebie jeszcze szeląg trafił!..

II.

Pan pisuje do Djabła?..
— Tak..
— I do Chochlika także?
— A jakże —
— Podobno i do Humorysty?..
— To jest raczej by tak..
— A jak się to wszystko razem zgodzi?..
— Mój panie — ja wychodzę z tej zasady: byle drukować,
— ~~że~~, a djabli niech obchodzi gdzie......
No zasada — zasady.. ~~[illegible]~~!

III.. PRZEW[illegible]

a/ Powieść

I.
Jedenka. Czterej uczniowie. 1. kupiec. 2. filozof. 3. poeta. 4. homo vulgaris — życie nad książkami.

II.
Obiad u Skórdia — filozof zapomniany, poeta złamany, ~~dzi~~ żebrak.

b/ na Konkurs!.. Przebojem. Przebojem

biedny syn stróża książki chciwie pożera — syn właściciela kamienicy.. potem — ~~[illegible]~~ odwrotny....

Miecz Demoklesa!

„Pola!..." (list.)

„Dumania nad grobem Uśpionej..." (wydać.

Wł. Orkan.

Prawda. Warszawa.

ul. Nowogrodzka N. 39.

(Głos. Warszawa.
ul. Żórawia 31.)

Echo. Warszawa.

Gmach teatrów obok cukierni

4

Wojna

Kartek 11

plan, notatki i dyspozycje do powieści

„Wojna"

druk we fragmentach w „Droga [illegible]"

wyd. 2b. s. 173-175

Wojna

K 5

Rozdział I.

Bezpośrednie powody wojen, ~~lub~~ nierzadko stwarzane dla mas jako hasła, zasłaniają najczęściej istotne przyczyny tychże. Mamy na myśli wojny państw i narodów (swobodnych), gdyż walki wyzwoleńcze przyczyny mają (dla wszystkich) widoczne. — Racja państwowa — to nieokreślone nowożytnych bóstwo, dla którego się (pożyczę śmierć) w ofierze miljony istnień ludzkich, jako (głodu) nienasyconego (między) niespokojonego, jest najczęściej pod hasłem ukrywa (zaś) sztandarowe wojen współczesnych przyczyny. ~~[illegible] i zawsze [illegible], u których [illegible] bywa [illegible] potężnych energji podświadomych przyczyn, które w mrokach instynktu mają swoje kinetyczne źródło~~

2 Są też przyczyny ~~podświadome, które w mrokach~~ niełatwe do wyznaczenia, podświadome, które w mrokach instynktu mają swoje kinetyczne źródło. — Trudno uwierzyć, żeby ~~handel~~ rybołówstwo na Sachalinie lub ~~ef~~ słynna afera leśna Bezobrazowa były przyczyną wojny japońsko-rosyjskiej. ~~[illegible]~~ Rosji to instynkt samozachowawczy potencjalnie .... ~~Polityczny Obszar~~ Zaobserwujmy mrówkę na kamieniu, oblanym dokoła wodą. Cóż będzie czynić? Będzie naprzód obiegać dokoła brzegi wysepki, próbować wąsikami przy brzegu wody, czy głęboka —

1 potem wyjdzie na najwyższy szczyt skały, rozejrzy się daleko i gdy dojrzawszy najbliższy ląd [illegible] zauważy go, zbiegnie nad wodę i puści się wpław w tym kierunku. Zdolność mała jest u ludzi. Tak i Japończycy niepewni czują się na swojej wyspie, która ma intencję — jak mówią — kiedyś objąć — skryć się pod powierzchnią oceanu.

Przyczyny wybuchu wulkanicznego, tajfuny, niewiadomego pochodzenia olbrzymie przy spokojnej powierzchni niespodziewanie [illegible] fal uderzające brzegi ziemi, które [illegible] całe osady z mieszkańcami pochłaniają. Także [illegible] ... [illegible] z innej [illegible] nieodpartej przyczynie: [illegible] ludzi. [illegible] brzegi Korei. [illegible] od [illegible] olbrzymi [illegible]. Więc [illegible] przyczyny [illegible] tego [illegible]. Zatem [illegible], wszelkie [illegible] przyczyny [illegible] wojny [illegible].

[illegible] inne też zapisane były [illegible] i owej legendarnej Wojny Trojańskiej przyczyny, jak kolonizacyjne i [illegible] zostały przyczyną porwania Heleny. (Tak [illegible] fikcyjne powody [illegible] stworzone dla mas, jak [illegible], zostały [illegible] przyczyny). Legenda [illegible] i w [illegible]). Nie [illegible] od poezji, jak Dyplomacja, która jednak tworzy owe mity i poddaje je do [illegible] historii — a [illegible], [illegible], pozostawia je bez [illegible]. (... nasi...

Tkwiący w naturze ludzkiej instynkt mordu [illegible] pobudką wszystkich wojny [illegible] (Próżno [illegible] przyczyn [illegible]...) W [illegible] rasy [illegible] stają się [illegible] krwawymi [illegible], których w ofierze [illegible] się miliony [illegible] ludzkich; [illegible] dyplomatycznych [illegible]. [illegible]

Te ostatnie [illegible] zasłoną [illegible] rozumieć [illegible], który [illegible] pod [illegible].

6

Wojna.

powieść.

—

I. Mobilizacya.

II. Zgłoszenie.

III. Powołanie! *

IV. Kraśnik. Pod Lublin. Ewakuowani. [illegible] zapalony.

V. W szpitalu. O żonie. ~~W~~ W Serbii. W alpach. Renny. do żony

VI. W Kadrze. W Karpatach.
Z obozu ewakuowanych. Śmierć dzieci.

~~VII. Przez ziemię polską. Na W~~

VII. Pod Gorlicami. „Chłop. orze.
" Do Krzyża kościoła

VIII. W pościgu. (Weselnie.

IX. Przez ziemię polską.

X. ~~Na Wołyniu~~. Legiony. List do żony.
na Wołyniu. aeroplan

XI. ~~Jeńcy~~. Na pozycji. (Bratanie. Jeńcy.

XII. ~~W alpach~~ Renny. Powrót. Odbudowa.

Nb: Tragedya polska:

1/ Polacy po tej i tamtej stronie: („przy ataku. Krzyk: „Jezus! Marya!").

2/ ~~Ludzie~~ Chłopi błądzą po zgliszczach.

3/ ~~Ewaku~~ [illegible]. *

4/ Ewakuowani.

Biblia z dworu wzięta (Podanie Skargi, Mickiewicza)

Myśl (kolegi stronnik): jak on by to gospodarzył?

Inw. Jeńcy.

Bezprawie wojny.

Spotęgowane opady.

---

atak Moskali: Piękni młodzy... szereg za szeregiem, lezą na druty, widząc ich, obsiadają uśmiechem i korony... padają, zwisają całe na drutach.

atak kawalerji.

Odwrót.

We Francji:

pod Verdun

Djuny.. w piecach

stalowe żuki... (tanki)

grzmot armat.

Groza wojny.

—

jeńcy, jako ziemia, jako glina

Wojna.

Wstęp.

Jedwede stille Minute…

. . . .

Wrażenie wojny obecnej. Jak się zaczęło, jak [illegible]

I. Przyczyny wojny.

III. Charakter wojny obecnej. Obrazy (Sprawozdania)

IV. Zatracenie jednostki-indywiduum.

V. Samo uczucie, które burzy.

VI. Okrutność wojny

× Chrystus } i wojna
Prawo } i wojna

VII. Przyroda, kultura, a wojna.
Sztuka, a wojna.

IV

VIII. Jedna ekspiacja: pokój wieczysty.

a) Sprawiedliwość niektórym narodom.

b) Sąd rozjemczy.

c) Ogólna demobilizacja (Ideologia)

Dalej:

Syzyfowa praca ludzkości. (Po co?)

—

Ostatni rozdział teorji:

Różnice indywiduów
Niema wolności, tylko illuzja.
Słowa-symbole ordynarne.
Milczenie–muzyka–cyt, jako [illegible] porozumienie.
Ciemne: we głowie [illegible] —.
~~[illegible]~~ Samotność–ostatnie. —

... (powieść współczesna)

I. Werbunek. Zgłoszenie „do Legionów!" — Musimy wszyscy ~~z~~ z kraju iść, choćby Moskale odejdą..."

II – X. Przez piekło wojny.

... „Za Polskę!"

XI. Przeszedł ~~[illegible]~~ wzdłuż ziemię Polską — i wziął ją w serce: zrozumiał.

XII. Powrót. Teraz zaczniemy budować... (podwaliny kłaść!)

Wojna.

(VII. Koszta pokoju zbrojnego i wojny – Zestawienie statystyczne.)

I. Wojna obecna. Przyczyny. Austrya, Niemcy, Rosya, Francya, Anglia. Turcya, Islam. Belgia, Polska. Państwa neutralne. Dzieje.

II. Wojny dawniejsze a dzisiejsza. (a) napaści
b) pasterskie: rzezy
c) bohaterskie: Troja
d) rycerskie
e) napoleońskie)

~~III. Klęska kultury.~~

III. Wzrost współczucia: Armia lekarzy. Ironie.

IV. Bezlitosność dzisiejszej wojny.

VI. Obrazy wojny...

V. Klęska kultury. Katedra w Reims.

VIII. Protest. (Walka o międzynarodową komisyą).

I. Piękno przyrody – a wojna.

II. Chrystus, Święci etc. – a wojna.

III. Kościół.

Po wojnie zacznie się nowe zbrojenie...

Jeśliby ta wojna doprowadziła by do powszechnego rozbrojenia – byłaby zaś to zbawienna. I to byłoby jej racją, których dziś nie można objąć.

Komisja międzynarodowa...

Ale musiałaby być możliwa sprawiedliwość. Polska, Belgia, ~~[illegible]~~, Bułgaria...

A jeśli ma się pójść popędem zbrodni (Serbia) powinna być ukarana przed sądem Komisji, jak karany bywa morderca przed zwykłym sądem.

Musi być przywrócona prawda, jeśli kiedyś ma być. Bo wojna jest bezprawiem –

[illegible vertical marginal note]

10 5

<u>Przyczyny wojny</u>:

a/ geologiczne - podświadome
b/ świadome / racye państwowe.
c/ przyczyny bezpośrednie i zaczepienia.

—

a)

Japonia i na stały ląd. (c) bezpośrednio: Bezobrazow, Lasy).

b) Austrya (zwalczenie idei federacyi: środkowo Europy, jako Stany zjednoczone) — c/ ukaranie Serbii.

b) Rosya (Zgniecenie Mazepinizmu) — pozór: obrona Słowiańszczyzny. c/: pomoc Serbii.

Niemcy a/ Drang nach Osten b/ racye handlowe c/ obowiązek sojuszu.

✗ Francya a) wyludnienie, przyczynek Alzacji i Lotaryngii b) odwet

Anglia ✗ b) ~~[illegible]~~ handlowe z strony Niemiec.

Inne (Belgia) deptane przez olbrzymów po drodze.

Turcya b) chęć przy kierunku się skupienia z Niemcami w całość Mahometan. Rosya wchłonęła w swoje granice 14 miljonów Mahometan (zjazd autonomistów w 1905 r.) więc odpór — i poparcie dążeń niepodległościowych narodów.

— Jakiekolwiek są jednak przyczyny, czy mogą być dość wielkie, aby usprawiedliwić . . .

Wojna. 11 3

Rozdział I.

Trojakie mogą być (~~Trzy~~) przyczyny ~~[illegible]~~ prowadzonych wojen: ~~[illegible]~~ a) przyczyny bezpośrednie, niejako naoczne, (zaczepienia) najczęściej ~~[illegible]~~ (podkreślane) ~~[illegible]~~ przez powszechność, i/ że (danej rozprawy) ostatnie przyczyny ~~[illegible]~~ne, b) racye państwowe, najczęściej dla różnych względów przez odpowiedzialne czynniki tajone i c) przyczyny podświadome, ~~[illegible]~~ które wyrokują instynkta mas, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ swoje kinetyczne źródło.

~~Takie podświadome, z instynktu ... geologiczne ...~~
~~były przyczyny wojny [illegible].~~

Wojna.

Jedwede stulle Minute...

L. Merck.

—

Obrazy. (Nastrój) (źródła katastrofy...)
Bezrozum wojny. Metamorfoza. (Front 1,000 kilometrów)
~~[illegible]~~ Armia lekarzy: Drżenie. (Suma szczęścia, które się burzy przez wojny...)
Klęska kultury. Katedra.
~~Protest~~ Gdzie człowiek?
Protest.

Chrystus i wojna. (Św. Franciszek)
Miłosierdzie i wojna.
Piękno przyrody i wojna.
Rodzina i wojna.
Sztuka i wojna.
Prawo a wojna (gwałt - mord, w podpalenie)
Miłość - nienawiść.
Syzyfowe prace [illegible]

J. Strakowski!
Kochanowski

320
190
510 k.

70 } mieszkanie
90 } życie.
160 15 grudnia — 15 stycznia
160 15 stycznia — 15 lutego
160 15 lutego — 15 marca.
480 k.

Jedwede stille Minute mahnt's:
Menschen sind jetzt in Not –
Jede stille Minute ahnt's:
Brüder schlägt man dir tot!

Nichts denken als dies und immer dies:
Menschen in Not,
Brüder dir tot.
Krieg ist im Land!

Ludwig Marck.

Wo tausend fallen, sterben tausend Leben,
Wo einer stürzt, stürzt mit ihm eine Welt.
Stürzt jene Welt, die andern heilig schien,
Denn irgendwo weint irgendwer um ihn.

Ernst Preczang.

(Syzyfowe prace.)
niepróżny – trud

Któż to ta gra potworna grę
z ateistami

. . . .

prawdziwa nauka kość –
a wszystkim – przegrana.

Przeszedł wśród boje i święta
Wszystko, co fantazja mogła wymyślić –

Zdarzyło się, że już nie wróci atak...
~~Z~~ Wzrost współczucia –
I oto ~~fakt~~ –
Dziś z apatii zbudzenia
że tuż wszystkie trwanie, by.. itd.

~~Jakież to może być~~
~~Dość potężna przyczyna –~~
~~Iż pół ludzkości wzajem się~~
~~. . . . wyrzyna?~~

Czyż to jest prawda, że słońce świeci,

11.

I

Czyż to jest prawdą, ~~że słońce świeci~~ o świcie...
(jak dotąd)
że słońce co rano wschodzi...

~~I.~~ ~~III~~ Wstańcie doły
Rozsypcie się góry —
Rzeki... swój bieg
Kamienie [illegible]
wstańcie
pieśnią zwycięstwa

~~Nike z pod Troi~~
Nike ~~Napoleona~~ z pod Borodino

II Pieśń o zwycięstwie.

1 Gdzie jesteś... [illegible] / [illegible]
... ... generałów...

Nigdy na ziemi nie [illegible]...
Jest tylko o niej wieść —

III

Z pałaców królewskich wypędź zbrodnie,
W [illegible] [illegible] pochodnie,

10 13

II

Zgroza przeszła bogów ~~[illegible]~~ gminie,
Skupionych w niebios bramie,
~~Kołowrót~~ ~~Ku rzekom~~, gdzie się ~~[illegible]~~ ziemski ~~[illegible]~~ szczęk
w straszliwej zmodze łamie.

~~Pancerstwo~~.
Trwoga w boskich ~~[illegible]~~ siadła oczach,
Pobladłych, jak w czas ony,
Gdy ~~[illegible]~~ się dźwigał z [illegible] w dół
wysokie [illegible].

Duch przed żelaznym walcem pierzchł
A we bezkresnym lesie
Zawisł ludzkiej krwawy zamierzch

Pod miljonem zbrojnych stóp
Skała ziemi się krwawi—
Cichem otwarty czarny grób,
A rozpacz duszy.

Zrytej powłoki ziemskiej wierzch

~~Pod miljonem zbrojnych stóp~~
Stąpnięciem ~~[illegible]~~ stalowych stóp
Wszystko krwawym ~~[illegible]~~ na nic—
Takżeż przechodzi ognia stop
Od granic ~~[illegible]~~ do granic.

Stalowym olbrzyma wgnieciony stóp
Wszystko ~~krwawym~~ na nic—
I przechodzi ognia stop
Od granic, ~~[illegible]~~ do granic.

I

... dni
w obliczu dni

Człowiecze, który jesteś nie wojenny...

Nic musisz użyć dzisiaj...

Czyjże [illegible] (niepotrzebność) [illegible]...
Chciałbyś być [illegible]...

(Widzisz, oj, że się wokoło urodził – Ak...

Chyba, gdy jesteś jeszcze [illegible] ~~42~~ 52 [illegible],
Wtedy, choć wysiłkiem, może Ci już doznały...

~~[illegible]~~
Strach ~~[illegible]~~ ziemski (~~[illegible]~~ ludzkich) [illegible] opon,
~~Trwoga~~ ~~[illegible]~~ bagi,
Gdyby ~~[illegible]~~ ich oczom ~~[illegible]~~ jaw
Ten ~~[illegible]~~ przeolbrzymi zmagań.

V

Zczeźnie, nie postało w świecie
Krwią ~~[illegible]~~ najdzikszej myśli, (pod jego nosy)
Co się (~~[illegible]~~) ~~[illegible]~~ w świecie,
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ nocli.
W ogniste ~~[illegible]~~ [illegible],
~~Niezgruntowane~~ (~~[illegible]~~ krwawe),
Ziemny chłonące,
~~Niezgruntowane~~, (~~[illegible]~~ [illegible])
V ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] –
~~[illegible]~~ chłonące ~~[illegible]~~ nosy
Niezgruntowane, ~~krwawe~~
~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~ –
Strach ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ nosy,
Piekło odpowie dziko-broni –
Cóż ~~[illegible]~~ Trojan nosy!
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

. . . . .

Widzę te straszne...
Srogi ~~[illegible]~~ Ares oszczep wzięty –
I jak niespodziany opuścił
Wy~~[illegible]~~ [illegible] z ust dźwięku. (Homer.. [illegible] [illegible]).

—

Jak blaski... niebo stropy

—

~~wszystko... w~~
~~napadł~~ –

Na niebie ~~[illegible]~~ gromi stalowy chód
~~Kiedy powietrzne~~, tafle wód
Pełne ~~[illegible]~~ huku

—

Szczęśliwi ludzie niby gwiazdy
Szatan
Hamer!

—

ziemia wzięta
Jakby ja....
wichrów kopyta.

—

Zgrozą przejęty bogów tłum,
Gdy przez niebios wzniósł
Wpadł między bogi morski szum:
Ludzkości [illegible].

III
—
(Homer)

nie przez o prosi
... [illegible] myśl –
. . .
zwycięży. (orszak)
okręty...
~~[illegible]~~ powietrzne ptaki.
—
[illegible] – piorun.

— nie może...
[illegible],
Tych ~~[illegible]~~ drogi.

[illegible] 15

– Jakże ty sędzio, w imieniu [illegible]
– Jakże ty profesorze
– Jakże ty budowniczy, inżynierze
– Jakże ty księże,
– Jakże, ty poeto, malarzu

Rok 1914.

Cykl: Polska.

15 Wymarsz z Piotrkowa o 8 wiecz. 16

16 Odjazd " " " koleją o 2.30 rano

16 Przyjazd do Ostrowca " o 3 po połud.

~~Kantonowanie~~

17. Wymarsz do Janikowa przez Ożarów (spalony) kantonowanie na łące

18. Wymarsz z Janikowa o 6 rano. Przejście przez Wisłę (Maruszów)
Przybycie do Księżomierza po połud. o 4 tej.

19. W Księżomierzu. Parada przed Komendantem Korpusu ~~[illegible]~~ wśród ulewnego deszczu. Wymarsz o 11 rano przez Zaklików – Dzierzkowice – Urzędów do Ludwinowa. Przybycie do Ludwinowa o 11 wiecz. Słychać strzały armatnie i karabinowe.

20. W Ludwinowie. Wiecz. alarm.

21. Wymarsz o 3 rano. Przybycie do Kaznikowa o 7 rano. Koncert muzyki wśród huku armat. O 7.30 wiecz. cichy alarm. Wymarsz jako rezerwa. Las – pożary.

22. Stanowisko jako rezerwa przez dzień cały. Wieczorem posuwanie się do Borzechowa. Zajmujemy Majdan Borzech. Chrzest ogniowy.

23. W lesie Majdan Borzechowski (dzień i noc w obozie). Ranni rosyjscy. Nocleg w lesie.

LODZER THEATER „SCALA"

Direktion J. ADLER und H. SIERACKI

IM HANDWERKER und GEWERBESAAL

SONNABEND d. 28. August 1915.

AUF VERLANG VON PUBLICUM

gelangt zur Aufführung historische grosse OPERETTE in 5 Aufzugen (10 Bildern) von A. Goldfaden, Musik. von Russota.

BAR KOCHBA

Hauptrolle „Dina" Fr. Goldstein, „Bar Kochba" H. Sieracki „Papus" J. Adler.

Näheres in den Programen.

ANFANG um 7½ uhr ABENDS.

Preise der Plätze von 1 bis 5 Kronen

Kartenverkauf in der Buchhandlung Herrn H. Weishoff, Sieradzka str. 4, am Tage der Vorstellung von 10 Uhr früh in Theaterkassa.

TEATR ŁÒDZKI „SCALA"

pod dyrek. J. Adlera i H. Sieradzkiego

w Sali Stowarzyszenia Rzemieślników i Handlujących

w SOBOTĘ 28-go sierpnia 1915 r.

na żądanie Publ. dana będzie słynna i wielka operetka historyczna w 5-ciu aktach (10 odsłon.) GOLDFADENA

BAR KOCHBA

Główne role wykonają: „Dina" p. Goldsztejn, Bar Kochba p. H. Sieradzki, Papus p. J. Adler.

Początek punktualnie o godz. 7½ wieczorem

Zarządzajacy, Kuprinow. Dyrygent, Bajgelman. Pom. reż. Feluszczak.

II. 24. Po ćwiczeniu w Majdanie
Wieczór o 7 mej wiecz. Wymarsz do Crotua

25. Przybycie do Crotua o 12 w nocy
Wodzy na szczupłość. obok lasu rezerwa I
[illegible] [illegible]

26. Crotua

27. " "

28. " "

29 " " Alarm o 3 cej. Atak na okopach

30. Crotua. Ostre pogotowie. Wymarsz o 4 tej po południu. Wieczorem przybycie do Unisowic

31. W Unisowicach. Pobudka o 3 rano Wymarsz o 4 tej na linię. Pod Jastkowem.

1/9. Jastków

2. " Wodzy w okopach

3. " ~~[illegible]~~ Moskale cofają się rano. Osiągnięcie szosy Lublin–Warszawa
Wodzy pod Majdanem Krasnickim

(4. Majdan Krasien. Moskale cofają się. Pościg przez Stoczek (Biwak o lesie [illegible]) [illegible] Wymarsz o ½ 10 w nocy)

II

przez Wólkę Krasiniecką, Dąbrówkę III
Ciemna noc, piaski. Las.
Przybycie o 1/2 12 do Bratnika.
5. Nocleg w lesie. I Baon na pozycji
Szrapnele na [illegible] (Wrona poszła do [illegible])
Wiecz. w rezerwie na pozycji przed Bratnikiem
6. Bratnik. [illegible] ulewa.
7. Na pozycji przed Siedliskami. O 11 rano Moskale cofają się. Pościg bata-[illegible]
[illegible]
Wymarsz przez Kamionkę.
Noc w Kierzkówce.
8. Nocleg na łące. Rano alarm o 4.30.
Marsz do Wieprza przez Michów.
1/2 9 wiecz. pod Wygiełcami.
9. Nocleg pod Wygiełcami (I pod stodołą)
10. " " "
O 2 giej południa, o 4 rano wymarsz
Przejście Wieprza o 4.45 rano.
Marsz przez Łysobyki – Krępa, Stoczek [illegible]
do Karoliny.

Legjoniści.

18

8574
8572

I. Legion wschodni.

I. ~~Od Chałubki do Moszczy~~ W Zakopanem. ~~W Chałubówce. Od Chałubówki~~

II. W Chałubówce.

III. Od Chałubówki do Moszczy. Rabki – Zarzeke – Moszczen.

IV. Z Moszczy do Niedźwiedzia. W pluchenie.

~~IV.~~ ~~[illegible]~~ Smakanie [illegible] (?)

V. Podbywanie [illegible]. Wyjście Legionu. (Kostin – Mankalewy – [illegible])

VI. Stanowisko ludu. „~~[illegible]~~ „wojsko polskie."

(VII. Wina czyja ?)

VII. Rehabilitacja: Piłsudski (Legion Zielony)

II. Werbunek na Podhalu.

8572

I. W Zakopanem
II. W Kościeliskiem
III. W Poroninie

IV. W Czarnym Dunajcu.

V. Pieśni ~~[illegible]~~ werbunkowe.

Pieśni:
Kostka Napierski
Zbójnicy
Konfederaci
~~Czarny (Czarnodunajcem)~~
Drużyny Podhalańskie
Legjony

a/

I. Wybrańcy. Piechota łanowa. (Ukasin – Zwaniec) (w XVII w. pułkownicy z Lutomirskich?)

II. ~~Powst.~~ Bunt Kostki Napierskiego. Powstanie Chochołowskie. ~~Pułk.~~ Sołtysi. („Jedno wojsko od Czorsztyna...")

Za Tatry chłopcy ~~III. Zbójnicy. („Polana, polana...")~~

III. Konfederacja barska. Potocki Kazimierz. Kołodziej Lachs.
(„Werbuj się, wykraj się do Konfederatów...")

IV. ~~Zbójnicy~~ „Łapacze." ~~[illegible]~~ („Cysorze, cysorze...") Dezerterzy – Zbójnicy.
(„Żeby to Pan Bóg dał...")

V. ~~[illegible]~~ Rebelja Chochołowska.

VI. Drużyny podhalańskie (nawiązanie do tych tradycji). Gdy miało nastąpić zorganizowanie ich wypadki wojny. Pobrano chłopców mocno do armii cesarskiej – z 50 ciu pozostało do Strzelców.

b/

VII. Strzelcy i tworzenie Legionów. Na Podhale przybył Komisarz wojskowy. Odezwa. +

VIII. Werbunek. Dolne i Skalne Podhale. Kościelisko – Czarny Dunajec. Nowy Targ. Batalion

IX. „Cóż wiecie wy nas wszyscy..." Tak odeszło.

Odezwa:

„Podhalanie! ~~Nad~~

Nadszedł czas, o którym wam ojcowie ~~wasi~~ powiadali: iże się ruszy śpiące wojsko z pod Tatr...

Z całej tej ziemi Polskiej, co się naszym jeszcze wrogi ~~Jak ziemia polska długa i szeroka~~ ~~zgraja~~ dzieli [illegible] się naród wszystek, naprawdzi, aby dać odpór wrogowi, który zagrabił naszą dziedzinną ojcowiznę, a potem aby wywołać ziemia dalsza ~~królestwa polskiego~~ ~~ziemia dalsza ziemi polski~~ tej ziemi, a pod jarzmem carskim jęczącego.

Za zgodą cesarza Austryi ma się utworzyć (od sto lat niewidziane) wojsko polskie (pod komendą polskich generałów), które się będzie nazywało Legiony. ~~Do tych~~ Legionów, ~~na~~ te, do których należeć będą Strzelcy, Drużyny, Sokoły i Ochotnicy, mają ~~[illegible]~~ przy boku armii cesarskiej oswobodzić kraj ~~z [illegible]~~ od moskiewskiego najazdu i ~~[illegible]~~ utworzyć Jedność Polski, od Tatr po ~~Warszawę~~ Bug.

~~Wojna straszna~~ ~~[illegible]~~ (~~[illegible]~~ świat cały) ... Zapalił się świat od krańca do krańca. W tym pożarze wiele padnie, wiele zginie, wszystko się przemieni. Wolność Polski musi wyjść z płomieni, jak słońce o wschodzie!

~~Podhalanie! Do was zwracam~~

Podhalanie! Do was zwracam się — Komendant wojska polskiego. Kto żyw, kto ino zdoła, niech się garnie, niech się ~~[illegible]~~ do Legionów werbuje. Polska woła! Kto z mową, chciał wrogom (winy) zatrwożyć śmierć straszną i nie ~~z~~ ochotą! Od chałupy do chałupy niech ~~[illegible]~~ leci, a niech ~~po~~ drzwi ~~[illegible]~~ ; idzie nasz!"

Ruszyło się śpiące wojsko z pod Tatr...

Ustanowiony ~~[illegible]~~ w Krakowie i Wiedniu Naczelny wydział (wojskowy) ordynansi i werbunku obejmie Podhale aż całe, zaprowadzi po wszystkich gminach urzędy werbunkowe, do których ochotnicy mają się zgłosić. A kto się zgłosi do wojska polskiego, już nie będzie do armii cesarskiej wzięty.

Czas nagli. Kraków i Warszawa czeka. Niech już ruszą te bracia wasi — strzelcy, sokoły, drużyny.

/.

Ale nie to musi być [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible], Zewsząd naród się ~~[illegible]~~ [illegible], ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~;
I Podhale ~~[illegible]~~. Poszło stąd sporo do armii cesarskiej, pewnie ~~[illegible]~~ i w drużynach — ale jest jeszcze sporo [illegible], niejeden ale od wojska [illegible] ~~[illegible]~~ wychodźstwa pozostali, a z tego mogą te dać radę ~~[illegible]~~ się [illegible] ~~[illegible]~~ sporo.

1/ Piotrków–Jastków.

19 **I.**

I Disposition 22/7: Angriffsziellinie – Pólanówka (nördlich u. östlich Majdan Bonczewski.)

II Dyspozycje 27/7 9.15

„Nieprzyjaciel stoi na północ od Bełżyc (na wzgórzach) po obu stronach Radawczyka.

III Dyspozycje K. k. Kom. leg. 27/7 9.15 „1 Brygada ze [illegible] z [illegible] 110 Brygady piesz. [illegible], stojąca na froncie w odcinku ~~Babi~~ na południe linii Radawczyk – Babin. – jako rezerwa Kom. leg. punkt 4. – na wschód od [illegible]."

2/ Piotrków–Jastków.

1/ mapy: punkt 4. [illegible] kierunek: północnowschodni.

I Bryg. Babin – Strzeszkowice.

2/ Dyspozycje na 29/7 „Czwarta armia rozpocznie 29/7 dalszą ofensywę silnym prawym skrzydłem. ... „Silne oddziały I brygady w ścisłej łączności z 60. brygadą piechoty mają zaatakować Radawczyk – Babin o świcie 29/7. Jako rezerwa pp 4. –

„Wszystkie oddziały Leg. Pol. stać będą w pogotowiu aby przejść w danej chwili natychmiast do ataku, względnie – gdyby nieprzyjaciel natarł – powstrzymać go. ~~[illegible]~~

3/

Depesza 29/7 4 popoł. „Otrzymałem z I pułku I bryg. nast. meldunek: Sytuacja niezmieniona. Oddziały przeznaczone do demonstracji i ataku zaczynają posuwać się naprzód – [illegible] na dawnem miejscu" Rydz.

4/ Dyspozycje na dzień 30/7 1915 Kom. Leg.

„4 pp. wyruszy natychmiast jako rezerwa za prawem skrzydłem I Brygady w kierunku Radawczyk Mały – Kolonia Radawczyk – Teresin i stanie tymczasowo na linii Radawczyk i wylot zachodni Strzeszkowic."

Do Kom. 4 pułku:

4 pułk rusza dalej przez kolonię Radawczyk do Teresina. ustawi się na półn.-wschód i szuka łączności z prawym linii L. P.

5/ Radawczyk Mały 30/7 1 pop. (Do Komendy I brygady)

1) Nieprzyjaciel na całym froncie 4 armii w odwrocie. Komenda armii nakazuje bezwzględny pościg aż do linii potoku Ciemięga.

1 brygada starać się ma dojść jednym ciągiem do linii Dąbrowica – Płouszowice.

4 pułk podejdzie do Uniszowic.

Komenda Leg. do folwarku Motycz. "Durski"

6/ Meldunek

Strzeszkowice duże 30/7

Pułk ustawił się na północ od Strzeszkowic Dużych z 2-ma baonami na zachód od drogi Strzeszkowice Duże – Kolonia Radawczyk, jednym baonem na wschód od tej drogi. – Patrole ku dywizji 41 wysłane.

Roja

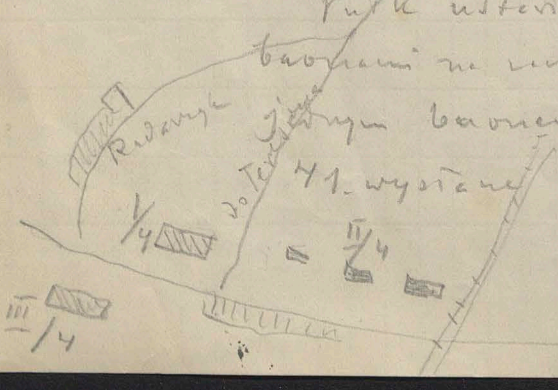

7/ Report (meldunek) do Komendy Leg. (Motycz)

30/7 3 godz. popoł. – 4 pułk przekracza linię kolejową Iwangród–Lublin.

Roja

8/

Dyspozycye na noc z 30/–31/VII 915.

Z rozkazu 106 dywizji mają główne siły osiągnąć linię Barak–Aleksandrowska Starka jeszcze dziś! Forpoczty bojowe na połudn. brzegu Ciemięgi w odcinku wylot zachodn. Snopkowa, aż do mostu na szosie przez Ciemięgę na północny-zachód od Jastkowa.

2/ Rezerwa Leg. pół 4 pp. w Tomaszowicach.

3/ Komenda Leg. dziś w Motycz-folwark, jutro w Płouszowicach.

5/ Jutro ze świtem obsadzi 4 pułk odcinek i wylot zachodni Snopków, aż do Panieńszczyzny wyłącznie. – Cztery baony I. Brygady od Panieńszczyzny włącznie aż do mostu 189. – Dwa baony I Bryg. jako rezerwa w lesie „zu Dąbrowa". Kawalerya w Płouszowicach.

(Durski)

III. ~~Kiatal~~ Jastków.

Dn: 30/III 915. 11 godz. poł. Do Komendy Legionów.

„Na wejście do linii 4 pp. zgadzam się, zajmie on jednak część linii zachodniej, od Panieńszczyzny do 189. Reszta będzie na mojej stronie. Roja może otrzymać informacye o sytuacji i sposobie podejścia na linię od podp. Rydza, który stoi w Płouszowicach i wymaszerowuje jutro o świcie. Podp. Rydz będzie sąsiadem Roi na pozycji.

J. Piłsudski

9/

Disposition für den 31/VII 915.

3/ Es ist daher von grösster Wichtigkeit, zu erfahren, ob dieser Stellung (~~des Feindes~~) die feindlichen Hauptkräfte oder nur Nachhuten stehen." (wyciąg I Bryg. i pułku 4 5)

2/ IX Korpus rozpocznie 31/VII o 7 przedp. dalsze posuwanie się, i o ile na wyżej wymienionej linii (Sarbów-Kurów) znajdują się tylko tylne straże, zaatakuje je i odrzuci. Przestrzeń ataku Leg. Pol. na wschód: Barak - wylot zachodni Snopkowa - na zachód: wylot zachodni Jastkowa.

Na lewo Leg. Pol. - 60 brygada, na prawo 41 dywizja.

~~R.~~ I brygada i 4 pp = wywiady.

Połączenie Telef.: Kom. Leg. = Płouszowice, Brygada I = Barak, 4 pp = Lasek na połudn. od Jastkowa. Oddział sanitarny: 4 pp. w Płouszowicach. Zakład sanitarny dywizji: Folwark-Motycz.

10/

Rozkaz do I Bryg. i 4 pp. (31/7 - 6^25 rano)

Na południe od potoku Ciemięga na wzgórzach znajdują się nieprzyjacielskie punkta obrony odrutowane i prawdopod. przez tylne straże obsadzone.

Atak na tę pozycję rozpocznie się godz. 7 przedpoł. - Nieprzyjacielska pozycja główna na wzgórzach północnych Ciemięgi. I Brygada oraz 4 pp. w ścisłej ze sobą łączności wezmą udział w tym ataku.

11/

Mapka sytuacyjna z dn. 31/VII

Roja donosi: - ~~4 pp. znajduje się~~ Linia bojowa 4 pp. idzie na połud. od Jastkowa przez + 213 ku tartakowi płd. od Sieprawic. - I p. I Bryg. nie usunął się jeszcze z tego odcinka, oświadczając iż nie ma rozkazu Komdy Brygady. Upraszam o wydanie rozkazu wycofania go - również, iż na prawo jest luka. - M.L.

21 **II.**

Jastków.

1/ Do Kom. Leg. [Wionsowice?] (31/VII. godz. 8. przedpoł.)

Nieprzyjaciel wzdłuż szosy Garbów–Lublin silnie obwarowany. Na pozycję tę prowadzę atak już od godz. 7. Prawem skrzydłem zbliżony jestem do okopów nieprzyjacielskich na 500 i 300×, natomiast lewe skrzydło moje powstrzymane z I. pułkiem. – I Bryg. znajduje się o 800–1000× od linii nieprz. – Dalsze posuwanie się ze względu na silny ogień, także artyleryjski i liczne straty, jest utrudnione. – Na moim prawem skrzydle jest jeszcze ciągle luka, którą silnymi patrolami uzupełniam, utrzymując w ten sposób łączność z 41 Dyw. – Na zakład odebrane jest 60 Bryg., z którą utrzymuję łączność.

Roja

2/ 31/7. 9 45 przedpoł.

Moje prawe skrzydło jest silnie ostrzeliwane od strony Józefowa. Daje się tutaj zauważyć wzmocnienie nieprzyjacielskiej linii bojowej. Przesyłam tam wysłać rezerwę pułkową. (Inf. komp.) Komp. 7. II Baonu (Reszta sytuacja niezmieniona.)

Roja

3/ 31/7. 11 przedpoł.

Brygada I. wchodzi w odstęp pomiędzy mną a 41 Dyw. jednakowoż nieco w tył, za moim prawem skrzydłem.

Moje prawe skrzydło znajduje się obecnie na 200 m. przed okopami nieprzyjacielskimi naprzeciw (~~Jastkowa~~ Józefowa)

Roja

4/ 31/VII 5 popołudn.

Posunąłem także mój środek ku okopom nieprzyjacielskim na odległość 500 kroków. W nocy będę usiłował przerwać linię nieprzyjacielską.

Dotychczas 4 zabitych i 18 rannych, w tem 1 oficer ciężko ranny.

Roja

—

5/ Dombrowice ~~3/~~ 31/VII. 915. 5 3̲0̲ popołudn. (Angriffsdisposition)

1/ Um 7 Uhr abends beginnt allgemeiner Angriff auf der Front der 1. Brig. der Poln. Leg.

2/ Es greifen an:

I.R. 3. mit starker Reserve hinter dem rechten Flügel. Angriffsdirektion rechts: gebrannte Scheune östlich Józefów – ⊕ 309

I.R. 4. mit ganzen Kräften greift den feindlichen Stützpunkt bei Józefów und die Schützengräben nordwestlich davon (entlang der Chaussée). Der linke Flügel hält Richtung auf Jastków-Dwór (Süd)

I.R. I. hinter dem linken Flügel greift auf Jastków an.

3/ I.R. 2. steht in Bereitschaft als Abschnittreserve an der Nordlisière des Waldes nordöstlich Płouszów

4/ Artillerie-Vorbereitung beginnt um 6 Uhr 40 ~~abend~~ nachm. und dauert bis 7 Uhr 10 nachm.

Um 7 Uhr sind von der ganzen Front die Patrullen

zwecks Durchschneiden der Drahthindernisse vorzutreiben. Um 7. rückt die Schwarmlinie gegen Stützpunkten bei Jóźefów u. Jastków

Die poln. Batterien 4 u. 5. halten die Schützengrabenpartei, welche östlich Jóźefów der Schausse läuft, unter dem flankierenden Feuer nieder.

J. Piłsudski, mp.

Dąbrowice 31. VII. 9.05 wieczór. (Depesza telefoniczna)

1/ Sądzę po silnym ogniu i ilości Karabinów maszynowych skoncentrował nieprzyjaciel naprzeciw frontu 4. pułku znaczne siły i dlatego obecnie mógłby się łatwiej udać atak 41 Dyw. lub 60. Brygady.

2/ 4 pułk po ustaleniu linii okopie się i będzie usiłował jeszcze raz w nocy dostać się do nieprzyjacielskich okopów. Roja (odebrano depeszę w Kom. Leg. 9[20] w.)

9 h 30 wieczór kontratak na prawe skrzydło Roji i lewe Trojanowskiego. Rezerwy pułkowe wsadzone Kleeberg

(Sydukiewicz) Klin - wsadzona VII i VI Komp. II. Baonu (Wilczyński)

Dyspozycja dla I Brygady i 4 pp. na 1/VIII 915. (2[07] przedpoł.)

1/ Dywizja utrzyma w nocy osiągnięte stanowiska.

2/ Armia przeprowadzi jutro 1/VIII atak dalej. X Korpus naciera najpierw ...

3/ Gdyby nieprzyj. do świtu nie opuścił swych stanowisk, to zaatakują go Legiony polskie oraz 41 Dyw.

ect. ect. (dyspozycje w razie pościgu)

Durski mp

~~[illegible]~~

Depesza telef. 4 pp. 1/VIII 3^15 rano (do Kom. Leg. w Płouszowicach)

4 pułk zajmuje pozycje zajęte wczoraj w nocy na przestrzeni od zachodniego wylotu Panieńszczyzny do zachodniego wylotu Jastkowa. Rezerwa pułkowa 3. kompanie. Linia bojowa w środku naprzeciw „Sut" jest oddalona od szosy na Lublin około 100 kroków. — Na wschód od 4 pp. znajduje się w łączności 3 pp. I Brygady, na zachód I pp. I Brygady. Patrole wysłane nocą ku okopom nieprzyj. zostały odrzucone.

Pułk poniósł przy wczorajszym ataku znaczne straty w rannych i zabitych w liczbie około 100, w tem liczni oficerowie: 3 komendantów komp.: Bończa, Rutkowski i Pieracki – ranni.

Roja

15

1/VIII 7^10 rano

Podług meldunku ~~W myśl~~ komendanta baonu I. (Galicy) moskale przez noc odrutowali się jeszcze silniej. Roja

14

Do I Bryg. i 4 pułku:

2 rozkaz 79 korpusu ...

3/ o 11 przedpoł. rozpocznie się atak, ~~[illegible]~~ podsunąć się i przygotować. Artylerya rozpocznie ogień o 10 przedpoł.

Płouszowice 1/VIII 9^30 przedpoł.

Durski

Depesza 1/VIII 10^50 rano

500 x od poł.-wschod. Jastkowa 4 pułk dotarł tuż pod okopy nieprzyjacielskie na wschód od Jastkowa. Roja

Germ. – 100 K.
Dobrowa – 100 K (50)
Argt

Plan.

A.

1. Lista strat. rejestracja. adnotacje.
2. Kwestyonaryusze. (Do komend batalionów, kompanijnych, plutonowych)

—

3. Nekrologi drukowane i sprawozd.
4. Raporty. Zapiski. Dzienniczki. Rysunki, Informacje ustne.

Sik. Łomnicki-sierżant
Szarańce (Połtawka) [Maur

Informacje: II. pułk 1, 2 i 3 batalion, kadry ułan., artyler., kar. maszyn. Tren.
3 bataliony uzupełniające.
Szpitale (Komenda)
Informacje prywatne — –

I. Brygada.
II. Brygada. } kwestyonaryusze, objazd.

B.

Lokal. pokój – 3 stoliki, stołki, umywalnia, szafa.
2 współpracowników z a) Brygady I. b) Brygady II.
Ordynans.

inform.:
w batalionie Sikorski – Łomnicki (sierżant)
" Szarańce (Połtawka):
Maczyński (plutonowy)
Borkowski (plutonowy)

Lista strat = biuro ewidencyjne
" odznaczonych = Effenberger.
(Rockwey)

—

Tokarz (histor.)
Dr. Świtalski (strzelecy)

Lista strat
rękopisy - dzienniki.

I. Od Ostrowca do Komarowa

II. Z bitwy pod Jastkowem

III. Obóz pod Czoług. ——

IV. Czwarty pułk w boju.

V. Wieści ze frontu

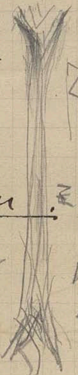

(Adres: p. Pollner)

Sklep Tow. Rolniczego

. Bychawska

pod adresem p. Łuszczewskiej.

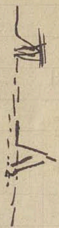

Zo

50	Majdan Borowski
2 24	Jastków
2 24	Bratnik
498	Wola Osowińska
50	
548	
40	
80	
668	

Ossowińska wola. IV.

25

11. Postój w Filipówce
marsz do Cięgiełkowoli

12. O 7 30 rano wymarsz
w Łętkach postój.
W Zakrzew : (błokrowkany)

13. Wymarsz do Kąkolnicy

14. " z Kąkolnicy o 11½
rano. Postój 2 godz.
w Korzy. Nocleg w polu.

15. Msza polowa. Wymarsz
o 9tej. Przybycie do Żegoci-
na po południu. (stodoły)

16. Wymarsz z Żegocina
o 6 rano. (pod cerkwią) W Łęcznie 2 godz.
postój. Przybycie do
Sitnika o 5½ wieczór.
[illegible] na skraju lasu

17. Wymarsz z Sitnika
o godz. 8 rano.
(przez Horyszów-Lu...)
Przybycie do Kons-
tantynowa.

Absender: Odesílatel: Nadawca: Посилатель: Mittente: Pošiljatelj: Pošiljać: Presoptator:

Biwak na mokradłach

Feldpostkorrespondenzkarte

18. Nocleg. Ogień.

19. Wymarsz o 6 rano
Przejście Bugu
o 3.15 po połud.
Biwak w lesie przed
Zalesiem.
Ognie jatówcowe
Brak wody - owsa

20. Nocleg przed Zalesiem
(Modlin wszysty)

21. " Wymarsz o 7 rano. na-
Karo...

Bojacki

Dyspozycja na 1/VIII 2⁰⁷ w nocy.

Depesza telef. 1/VIII 3¹⁵ rano.

" " (7¹⁰) "

. . . .

I oto świt zaszedł....

W okopach baonu I. . . . .

Rezerwa Berbeckiego w lesie. . . . .

~~Na śniadaniu w komendzie~~ . . . . .

W kwaterze pułku pod dębem. Kuchnia. Śniadanie. (Pierecki) Kapitan artylerji na śniadaniu. Depesza: rozkaz

Rozkaz 19. korpusu. z 1/VIII 9³⁰...

Kapitan artyl. odchodzi do pracy

Pułkownik na pozycję. (Słowa przy Telef. komendantowi I baonu)

. . . .

Armaty zaczynają huczeć. — : przygotowanie.

~~Depesza~~ Do Rosji 1/VIII z pozycji: 10⁵⁰ rano.

Cieszą się, że ~~artylerja~~ przygotowanie artylerji za słabe. (nieprzyjaciel niezadowolenie)

~~Depesza~~ Depesza z pozycji: 11. rano.

Atak nie doszedł do skutku.

. . . .

Popołudniu ~~pod~~ pod pozycję, przy lasku. (Depesza 1 pozycji) Muzyka kat. (Pułkownik. Szarża. Wyrzucić!!!) ~~adjutant~~ ~~[illegible]~~ (szczegóły — sanitarjusz) Sanitarjusze zaczynają ranny. (Sanitarjusze — bohaterzy) (Grüner: bojaźń. Uderzenie — ranny w zbiór. — Piłsudski: dezerter. — Grób Stachurskiego — Brzozowy lasek: cmentarz)

. . . .

Depesza z Sanitarnego sektoru: Motyka. 1/VIII 6 wieczór.

. . . . .

Dziś 2/VIII przeszedł wszystkie skrzydła. ~~[illegible]~~ (Już mi tak ucho... — Nieszczęście...) wieczorem

Pod wieczór zawołał pułkownik zarzuty (złożowanie): ~~III~~ II batalion ucz. I K.

Z pozycji ~~okrzyki~~ (dochodzą) „hurra!" strzały ~~na~~ szybkie... atak?

(Pułkownik wyszedł) okazał się... — Łuny pożarów

W nocy nieprzyjaciel się cofnął... — Bat III. ~~[illegible]~~ do okopów.

500
500
[illegible]
[illegible]

27 6 00 / 1 50 / 4 50 / 15 / 3 / 1 50

I. Zależność biura ~~[illegible]~~ jedynie od Komendy Leg.

II. Rezerwaty studiowe, urlopy etc. wprost od Komendy Leg.

III. Zaopatrzenie kwatermistrzowskie: opał, światło.

IV. Podwójne rationum i wojsko lepsze uposażenie finansowe
(ze względu na

m h wt

Okolice, gdyśmy dalej zaś

I.

Sytuacja Uppp 31/VII rano

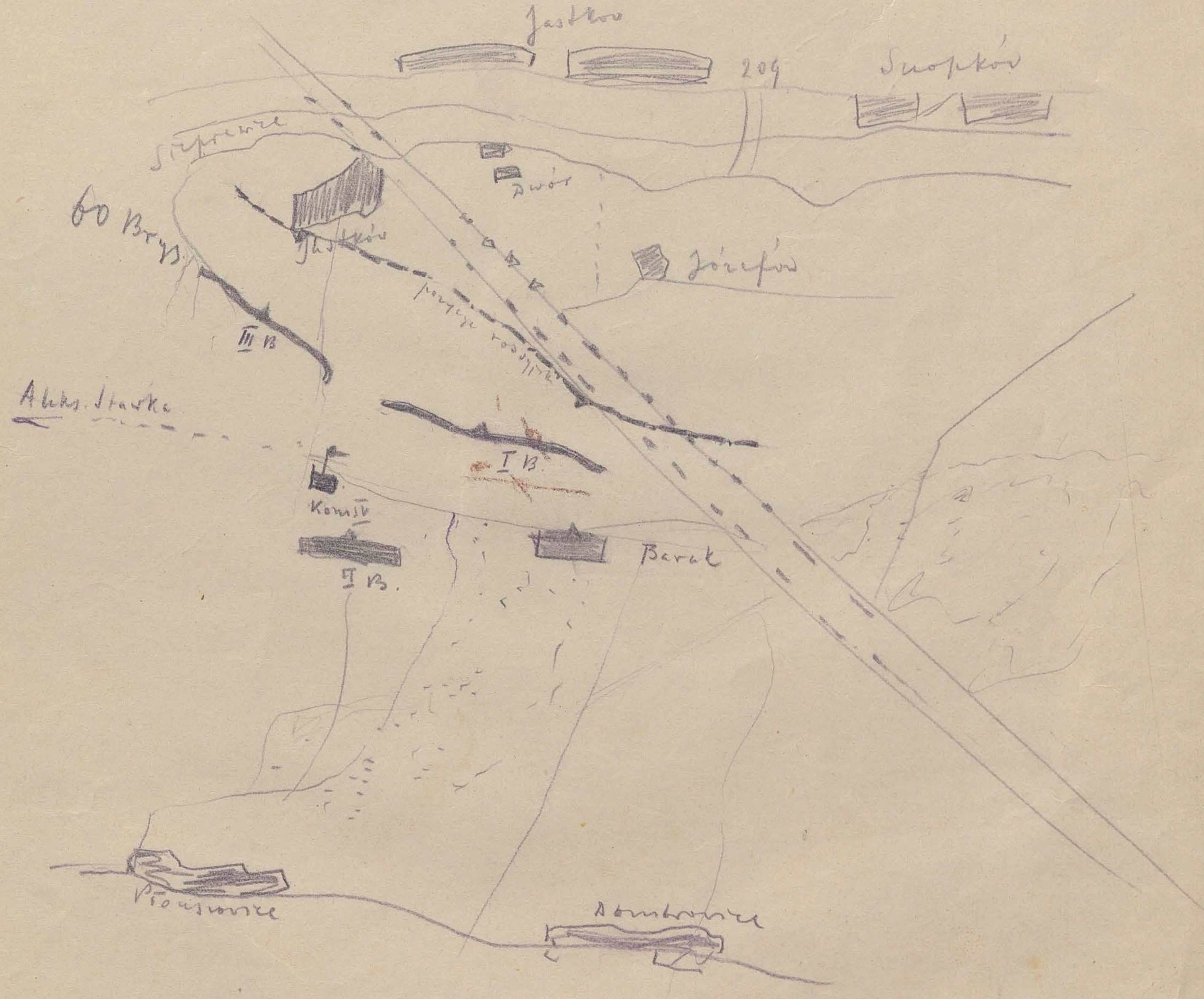

II

31/VIII

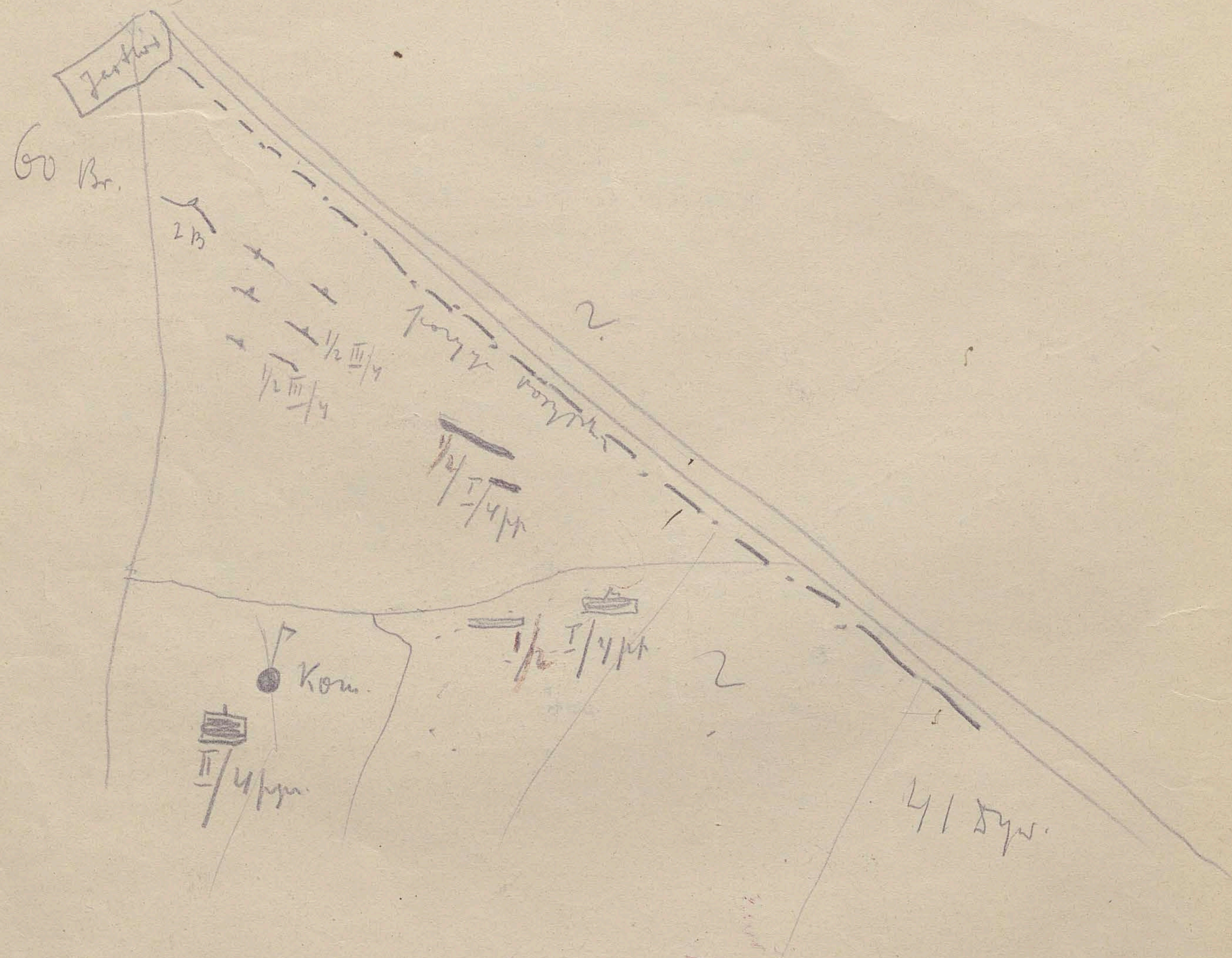

Bitwa pod Bełżcem 7 listop (4 w nocy) do 10 5'

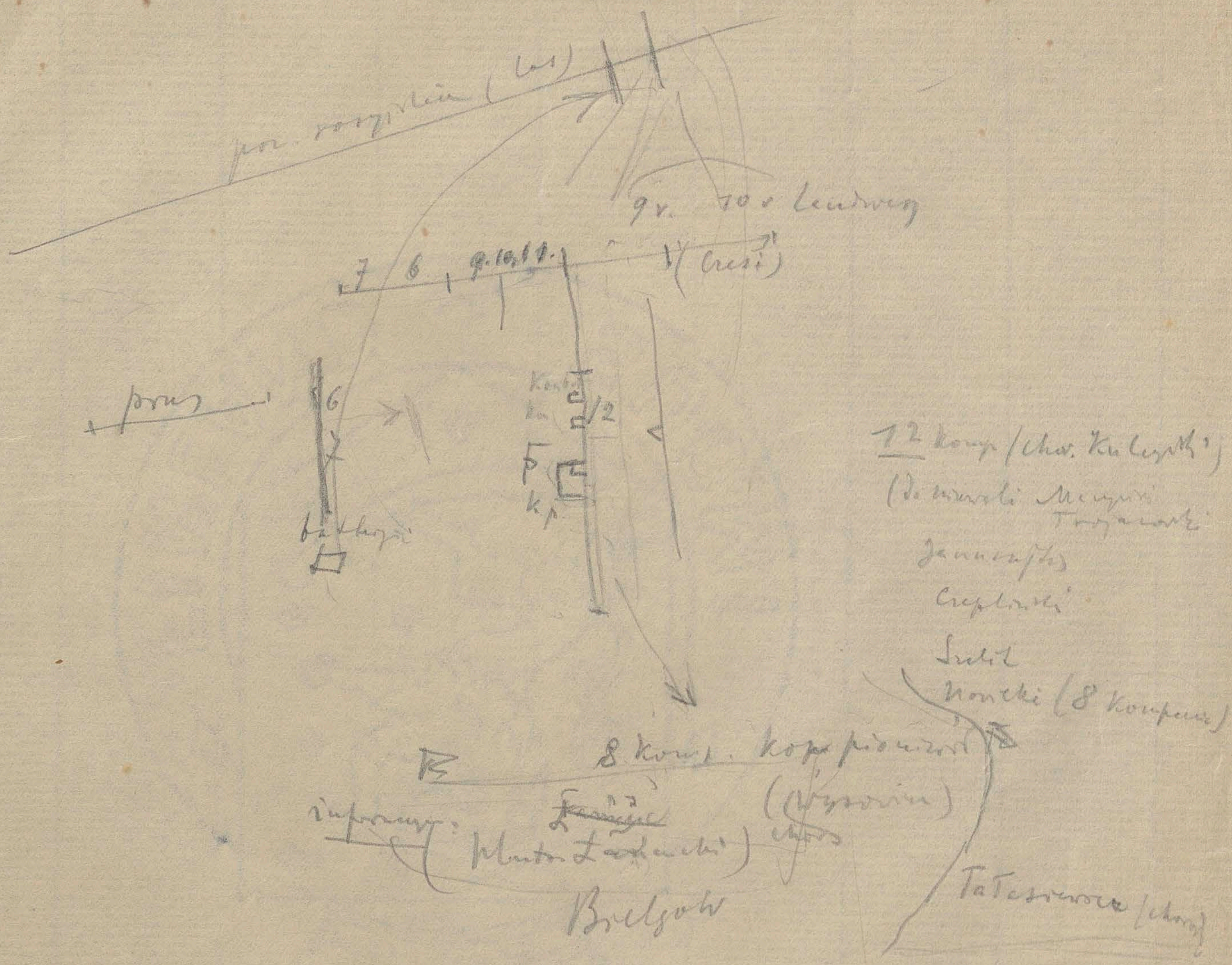

radzi (7–6 kom)

Kapral. Kasprow
plutonowy Herszlak
sierż. Józef Czwartnia } odznaczeni
" Rusinek (z Podgórza) (przy Kontratake) } w boju po 24 godz.

odwrócić się

Koltek (z Lwowa)
(Karabin maszynowy)

Grabowski (w ogniu
z bojowego (robota) zamek wyjęty)

Chor. Kosmaczewski (Ludwik
(lekki góra okopy, dowodził
nieboje-tyran, którzy do
wolny skutek) } +

wojnie wykonany
swego komendanta } teraz Józef (przy ...
Sipiła Józef (pierw ...
wszystkie z odd. Karab. maszyn.)

Odznaczenie się

plutonowy Bradecki
" Wahren

Kapral Walczyk
Kuraś
Cyceśra
} robotnicy

[illegible]

Janików (wyż.) wodzowała prze
[illegible] opalona (29 marca)
~~Sako~~ kiwiły starcy że podm[illegible]
w [illegible] (cmentarz żydowski)
Znowu czerwienią się opalo,
[illegible] pod górny jeszcze

2 Wiatraki na wzgórzu – rozrzucony
Włoska – pusta
(kozioł) ane wzgórku)
Plebania, ks. proboszcz = ~~Ka~~
Katakumby przemyślne.

— —

Grzmoty armat z północy

— —

29 b.

SŁAWKÓW — OLKUSZ — RADOMSK — PIOTRKÓW
STYCZEŃ — MARZEC
1915

NAKŁADEM WIADOMOŚCI POLSKICH

1)

4. pułk

Jastków, Lubelsk.
Brudnik
Wola Osolińska
Polesie
1915-16

2) [illegible]

komenda

3) wielkości [illegible]

IV Bn/2p. 1914-15
Mołotków
Bohorodczany
Rafajłowa
Zielona
Sołotwina

[illegible]

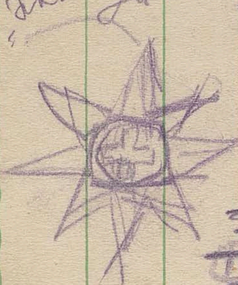

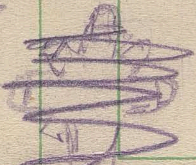

Polszczenie nazw ulic w Sławkowie.

30

Złota Księga Legji Pol.

4) Inicjatywa
z polecenia Komendy Legjonów
Rodzaj i plan pracy
Historya pracy
Co dotąd zrobiono —
~~Mój Dowódca~~
Co pozostaje do zrobienia
— Odnośne życzenia.

Zał.:
Kwestyonaryusz
5 epitafiów (wzorów, wzorów).

„Złota Księga Legionów"

Plan. Układ.

Listy do rodzin.

Komunikat do prasy. /odezwa/

Komunikat do komend pułków.

Bohaterstwo.

„Drogą [illegible]"

Oprawa (Lenart)

Ruiny (i inne)

I.

[illegible]

I.

Orszak bogaty jeźdźców rwał stepem
w stronę południa. ~~Już też na zachodzie~~
Dzień lipcowy (miał się ku schyłkowi / skłonowi) ~~już (konający) minął~~. Już też
na zachodzie słońce krwawe zanurzało się (kręgiem ognia)
w ~~falę~~ daleko-ległe fale (~~rozłogów~~ równiny) podolskiej, a
~~obrzucając odbłaskiem jadących~~, ~~odblask ode-~~
~~mał w poczet, jadący~~ i, obrzucając odblaskiem
~~strojnie barwny poczet~~, czerwieni ~~w nie-~~
mknący po stepie
~~bo wyniesiony~~ strojny barwny poczet
przeciągał się w kosztownych rzędach,
zaświecało drogie krwawiki żupanów, ~~kardel~~ ~~głowice szabel~~
brylantowe agrafy kit i sprzęgi kon-
tuszów, a zapalał ~~...~~ głowne bogate kardel płomieniło
~~rozwiane wyloty~~ grzywy koni-, ~~iskrzyło~~
~~a rozwiane wyloty~~, (jak skrzydła), ~~płomieniło grzywy~~
~~koni gryfów~~, iskrzyło rozwiane wyloty i
jak skrzydła, płomieniło grzywy koni-
gryfów ~~...~~ i pióra czelne kołpaków,
iż jadący, wyniesieni czołami na niebo,
w kręgu ogni, ~~wydawali się z jakichś ze-~~
wydać się mogli (Komus) zeszłej jakby zaczarowanych
nielskich, ~~...~~ zastępów oderwani.

Piękny i bo był to poczet! A już pię-
knością stroju, ~~...~~ postawy, jako i wszystkim ~~...~~
górował nad innymi ~~ten~~, młodzieniec
rycerny, który ów orszak wiódł.
(~~...~~)

(1)

2.

(fragment niedrukowany)

V V

Tanecznie niósł się na koniu, jak płomień stepami, wiatrem porywany, a znać było z oblicza, zażęgłego łuną jaka zachwytu na życie otwartych, iż unosi go ku nieznanej mu jutrni wezwany płomieniem kresów. Kresy słońca zapadł...

V Ku południowi dążył orszak przez stap przemierzający. (1) Ktoby

(1) go spotkał w tej rozbitej ziemi, łacno okiem poznałby, że to nie wojenny podjazd, ani ale raczej że to poselstwo jakoweś do [illegible], Tylistryi, do Multan, lub do samej Porty zmierzające. Nie widziałby tu uwagi (prócz) sute stroje pontowych, (Konie szkarłatne – [illegible]) - (szatydery,) Królewski dar, a zwłaszcza konie-bachmaty, tureckie prowadzone, 4 ogniste krwi, przybrane we wzorzyste kapy i czapraki. (1)

V V

(2) Barwy na ziemi gasły...

Ruiny. czapraki

I. (Święty)

(Poczet)

Orszak (bogaty) jeźdźców rwał stepem w stronę południa.

V
= ② Barwy na ziemi gasły. Coraz gęściejszy przed kopytami koni kładł się zmierzch — ~~nie~~ zajarzyło ~~się~~ się na pociemniałem niebie gwiazd pary.

Orszak przebrnął (szybko) wszystkowe równinę, niby jezioro (płytkie) zgęstniałego mroku, i ~~stanął~~ (ukazał się) na wzniesieniu, ~~przez~~ ~~odblasku zorzy~~ ~~zachodu~~ zachodu. ordzewi~~ały~~ (ony) od zorzy zachodu. [..rzeka - ~~Dniestr~~ (brzegi rzeki Boh)]

Jadący na czele (młodzian) wstrzymał konia.

= Przed nocą ~~Dniestru~~ (Bohu) (nie) sforsujemy rzeki. — Tu ostaniemy do dnia. Z koni! i rozłożyć ogień! — ② zakomenderował. (na bałabajce / przy koniach) /

„Dumka .. o Rewerze!"

③

(3) Zeskoczył lekko na ziemię i oddał konia luzakowi. Towarzysze pozsiadali również.

Śnieg zakotłował się. Naznoszono kamieni i karkulców z pobliskiej zakrzewiny – i wkrótce kilka ognisk wznieciło. Dalekich odstępach buchnęło. Luzacy pozsiadali [illegible] rumaki, których kopyta niewidoczne zdały się w blasku ognia, a gwiazdy i iskry ogników do ziemi spadające, zalśniewszy niby wodospady.

Utworzyło się koło ogniska.

Namiestnikowi podesłano siodło, podwieszony, skąd jego zwydlin i płaszczów, do których zasiadł kilka z towarzyszy. (3)

Wino, rozwiązano.. (pieczone mięsiwa)

Gwar się.

– Teraz step bezpieczny – (odkąd rozejm.)

pokój

O skarby Lupulla

powieść.

√ I. W swaty od Piotra Potockiego.. Przy ognisku nad Dniestrem.

Tom I. (Walka o hospodarówną)

I. Na zamku w Jassach. Lupul. Żona jego piękna i młoda mahometanka. Domna Rozanda, córka z pierwszej żony, wenecjanki. — Wieści od Porty przez agenta, dragomana poselstwa weneckiego (o intrygach, rywalizacji z Bassarabą, o Steku zabitym — pojednanie). — Skarby.

II. Konkurenci o rękę Rozandy: Piotr Potocki, Dymitr Wiśniowiecki. — Swaty od Chmielnickiego. Odpowiedź ~~ez~~ z odwołaniem na Portę. Oburzenie Lupula, że ten chłop śmiał swaty słać — i ~~prze~~ trwoga przed jego potęgą.
Narada. —

III. ~~Rozkaz sułtana do m Intrygi~~ Starania, obydwu (Lupula i Chmielnickiego). Chmielnicki wygrywa u Porty: rozkaz sułtana na małżeństwo Rozandy z Tymoszką. ~~Teraz ja Rozandy~~. Lupul wręcz odmawia, ufny w pomoc panów polskich. Na to

IV. ~~Wyp~~ Korpus Chmielnickiego wraz 20.000 ordy wpada na Wołoszczyznę, łupi Suczawę, Jassy. Hospodar opłaca się Tatarom, którzy wracają z łupem.

V. Druga wyprawa Chmielnickiego w 16.000. Lupul, przyparty do rozpaczy okupuje się Kozakom, ~~zez~~ zgadza się na zaręczyny córki z Tymoszką i daje zakład (bojarów), że po Bożem Narodzeniu (1650 r.) odbędzie się ślub. ~~Ep~~ Potem

VI. Stara się o indygenat polski. Wysyła córkę z żoną do zięcia swego Radziwiłła — i czyni w Stambule starania, by uwolnić się od powziętego związku. — Równie Chmielnicki nie zasypia gruszek, ~~sko~~ oskarża Lupula o zdradę i prosi o hospodarstwo — dla siebie. Wielki wezyr Achmed rozstrzyga: cofa rozkaz

porty, ale jako zawód wierności Łupula który odstawi Rozandę do Stambułu.

VII. Rozanda w Stambule (w r. 1651). (Agent Łupula, Paulaki. W. wezyr ~~[illegible]~~ Achmed. (Intrygi serajowe) Dymitr Wiśniowiecki. — Wieści o klęsce Chm. pod Beresteczkiem i upadek w. wezyra. Rewolucja pałacowa. Nowy rząd ~~[illegible]~~ wrogi Chmielnickiemu. ~~Łupul~~

VIII. Łupul teraz bezpieczny zabiera córkę do ~~[illegible]~~ jego ~~i [illegible] z hetm. Kalinowskim~~. Dowiaduje się jednak wkrótce, że Chmiel. gotuje ~~[illegible]~~ się z nową wyprawą. Gotuje się do obrony, robi zaciągi — i do Króla pol. pisze rozpaczliwy list, aby kazał hetm. Kalinowskiemu stać na granicy dla obrony przyjaciela. Dostawszy wymijającą odpowiedź, udaje się do możnowładców polskich z wszystkimi skarbami.

IX. Na wieść o „obronie Księżniczki Rozandy" zrywa się młodzież z najprzedniejszych domów: każdy znajduje w sercu. Dymitr Wiśniowiecki, Potocki Piotr czynią starania [illegible] — dla obrony „skarbu"! — Hetm. Kalinowski, jako najgorszy konkurent (dla siebie, czy dla syna). ~~charakter hetmana. Obóz pod Batohem~~. charakter hetmana. Obóz pod Batohem. — Zimowanie w Bracławiu ~~[illegible]~~. Zapusty. Popędzaki. ~~[illegible]~~ [illegible] zjazd. Madrygały — pieśni — trubadury.

X. Poselstwo do Chmieln. i ~~na~~ odmowa.

XI. Bitwa pod Batohem. Ginie bukiet [illegible] rycerstwa. (~~Ginie~~ Dymitr) Pożar w obozie. Rzeź. (Legenda o tym [illegible]) — —

Tom II. (o hospodarstwo.)

I. Plan Lupula. Zdrada Baszy sylistryjskiego.

II. Rok 165(?). Stefan Gorgicze zawiera ~~z~~ hosp. Basaraby. Układ między nimi i Rakoczym.

III. ~~W Jassach~~ (w Węgrzech Wasar) Spisek Gorgiczego. Przygotowania. Lupul w ufności daje mu pozwolenie na zaciągi wojska (które ma stać nad Dniestrem). Porozumienie Kniaziami z Rakoczym.

IV. ~~[illegible]~~ Jan Baran z beczkami wina od Rakoczego - na zamku. Pijatyka. Gorgicze. (Kemeny z wojskiem)

V. Spisek odkryty. Cringuli (?) i hetman giną. Lupul, ~~[illegible]~~ zabrawszy na koń rodzinę i skarby, ucieka ku Dniestrowi. ~~Pogoń.~~ Przybywają w kilka godzin Kemeny i Gorgicze - zastają pustki w zamku i trzy trupy spiskowców. Pogoń.

VI. W Kamieńcu wieść o ogłoszeniu hospodarem Stefana. Lupul wraca do wojska, udaje się za Kemenym, lecz pobity na głowę i raniony, ucieka do rodziny swojej do Raszkowa.

VII. ~~[illegible] Chmielnickiego~~. Tymofiej stoi w 16.000 gotowych ludzi. Natychmiast przechodzi Dniestr i wpada do Wołoszczyzny. Wojsko wołoskie odstępuje Stefana, chłopstwo rzuca się na [illegible] Mołdawian i Węgrów. Kemeny pobity pod Kopryńkan (?). Stefan w 2000 ucieka do Multan. Na granicy Tymofiej rozbija spatara Basaraby - i ~~[illegible]~~ zaczyna palić, rabować Multany.

VIII. Bassaraba wysyła wojsko naprzeciw. Rozbite na głowę pod Soplicą (?) i pod Jelaczin (?). Powołuje cały lud do broni (o pomoc [illegible] do Rakoczego) - i z 30.000 wychodzi nad Jałowicę. (Stefan Gorgicze przodem, ale przez zdradę bojarów odparty.)

IX. Bitwa ~~pod~~ nad Jałowicą.

Tom III. (o skarby hosp.)

I. W Kamieńcu. Hospodarowa ze skarbami. Wieści o staraniach Chmiel. w Stambule. ~~Skutek~~ o 3 hospodarstwa deput. wołoskiej bojarów i czausz porty. Wezwanie od Lupula.

II. Pożegnanie hospodarowej.

III. Hosp. wyrusza z gwardją za Dniestr, tu wieści o nowej klęsce męża. Chroni się do Suczawy. Oblega ją Stefan z wojskiem ~~Rakoczego~~ Bessaraby.

IV. ~~Lupul w Chmielnickiego~~ Tymofiej rusza z odsieczą. Podwójnie oblężeni. —

V. a/ Starania Lupula i Chmiela. b/ Starania Stefana i Rakoczego w Polsce (Liga z Rakoczym). c/ Polityka Chmielnickiego.

VI. Komisya lwowska i pochód pod Żwaniec.

VII. Oblężenie Suczawy. Zguba hospodarowej i skarbów

VIII. Obóz pod Żwańcem i traktat z hanem. Wydanie Lupula Tatarom. (Ruiny... w dawnej Kartuzyi Brzeżany... (Jazłyr...)

—

Ruiny.

Beniowski

I

1) Jako swat od... w domu Lupula. ~~Rozc~~ Wrażenie i miłość. Jak odbyć swaty z

1) Na Litwie u Radziwiłła.

2) W Konstantynopolu.

3) W ~~Kamieńcu~~ Bracławiu. Pojedynki z konkurentami.

4) W Poselstwie u Chmielnickiego.

5) Pod Batohem. Uchodzi, schroniony przez...

II.

5) ~~W wyprawach~~ Skarby.
W Jassach. ~~Skarb~~ (u Rakoczego)

6) Spisek.

7) W ~~Kamieńcu. Żona Lupula~~. Skarby.

8) ~~Zamknięty w Suczawie~~.
W wyprawach Tymoszka. ~~Bohun~~ Bohun.

9) Pod Jarowicą.

III

10) W Kamieńcu. Żona Lupula.

11) Suczawa. ~~at~~

11/12) u Chmielnickiego. Poselstwo moskiewskie.

12) W obozie pod Lwowem.

13) W wyprawie Kondrackiego.

14). W Suczawie — w zamku. Spotkanie z Rozandą (oblężeniem)

15) Śmierć Tymoszka (zielony namiot)

16) Pod Żwańcem.

a) III

Chmielnicki w Jabłonowie...

„... który u ~~[illegible]~~ twierdzę, rozbił ~~[illegible]~~... otworzył wolą swą takie wspaniałe podwoje...

który tyle klęsk zadał szlacheckiej Rzeczypospolitej!...

b) I.

Beniowski z Bracławia w poselstwie od Kalinowskiego do Chmielnickiego

I. Wydawnictwo – Księg. Podhal. (?) Michejdówna. Warszawa – / Kiedy, ustnie / Kiedy i: Nowele.

II. Do „Ruin": / Orszak, poczet. Stroje pandy, poselstwa. Rzędy. – Mapa 1650. – Nad Dniestrem. Wołoszczyzna. – Na dworze Lupula. Jassy. / Literatura odnośna:

Do „Ruin":

1. Ukr. Dumy historyczne
2. Pamiętniki Paska
3. „Legacyę" Twardowskiego.
4. Szkice Kubali.
5. O Konstantynopolu Ferrer'a.

Jean Krzysztof (polski), powieść.

1) Na stancyi u Kmiecia.
Kmieciówna. Pasanie krów, świń.

2) w szkole klasztornej:
System edukacyjny. Służenie do mszy (ministranci).
Ks. Eustachy. Z ks. [illegible] (pod [illegible])

3) w miasteczku, w gimnazyum.
~~[illegible]~~ Wynajmowanie. W szkole. Stołowanie.
~~[illegible]~~ Kradzieże. Pierwsze pijaństwo.
~~[illegible]~~

4) Na stancyi, [illegible]. ~~[illegible]~~ [illegible]. [illegible].
Koledzy [illegible].
Po drodze w kościele.

5) Pierwsze przygody [illegible].
Figle studenckie.
Na stancyi. Korepetycje. (na [illegible])

6) Na chlebie. [illegible]. Wydalenie.
Podanie (o....)

7) U adwokata (podobne do humor. powieści)
x W Kancelaryi. ~~[illegible]~~ Mecenas. dependent.
Scena - ojciec w przedpokoju (zabrać [illegible], [illegible] [illegible]. „[illegible] [illegible] [illegible] temperatury..."). Syn go [illegible] nie [illegible]. Ojciec w [illegible] - ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible].)

—

8) Wchodzenie do literatury.
([illegible] [illegible] się, jak [illegible] [illegible])
[illegible]. [illegible]. Tetmajer)

I.

Dychci w rokicie.

Izba dudniła chłopskimi głosami, to napełniała się jazgotem przenikliwym kobiet. Wir rozmów pomieszanych, jako i opar dymu i [illegible], uderzały spornie o powałę, przelewały się do ~~przez drzwi otwarte do sieni. Niekiedy, w przestankach gwary,~~ przez drzwi otwarte do sieni. – Niekiedy, w przestankach gwary, niecznie niespodziewanie wydzierał się ~~[illegible]~~ skądś dudniący, jak z pod przytłoku piwnicy, to podała (w mrok izby) z odstała (oddzielna) Krzepuncfelius powagą:

– W ręce wasze, kumo.

– Daj wam Boże.

– Coby się podarzyło.

– Dy żeby Bóg dał.

Izydor Burtan obchodził oto chrzciny syna. Na urodziny córek dwóch, następnych jesienią, które się wstydziły kob[illegible] chronię, chrzcin nie sprawiał,

I.

Izba dudniła chłopskimi głosami, to napełniała się jazgotem uprzykrzonym kobiet. (Niekiedy w przestankach gwary mieuczenie niemowlęce wydobywało się z trudem jakby z pod przykrycia pierzyny), odstępując w pół słowa, padało z odświętną powagą:

– W ręce wasze, kumo!

– Daj wam Boże.

– Coby się podarzyło...

– Dy żeby Bóg dał.

Gospodarz obchodzi oto chrzciny syna. Na urodziny córek dwóch, [illegible] jakoś nie sprawiał, ale skoro Bóg syna nadał... kupił chleba, gorzałki, wina z goździkami, sprosił kumotrów i... posadził, gdzie które mogło.

2/

Powinszyli przy stole, ważny po Panu i w Tygrze. (kobiety, które [illegible]) [illegible] Siostro Na- [illegible] Janko, [illegible] zaczerwo- nione nad stołem we ścianie (mniej [illegible]) odbieraj [illegible]... [illegible] stole ([illegible]) [illegible], z [illegible] (otrzymać od [illegible] przy stole ~~stołu~~ ... po ścianach...

Izydor z [illegible] [illegible] się [illegible] na [illegible] i [illegible] się w [illegible]... (Połamane łamańce.) ([illegible])

(Kobiety, [illegible] kobiecości otulone [illegible] [illegible] [illegible] aby [illegible] swoje ko- [illegible] [illegible]...)

Gospodarz, [illegible] na [illegible] ze stołem, [illegible]. [illegible] [illegible], by pili i jedli. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Izydor [illegible]... nie [illegible]...

Jak [illegible] oto [illegible], [illegible] za stołem. [illegible] rozumiane, [illegible] [illegible] w [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - i [illegible]. [illegible], zaczerwienione, - [illegible] ([illegible]) [illegible] nie [illegible]... (1)

fragment niedokończony

I.

1/ Izba dudniła...
Chrzciny syna.
Izydor Burtan...
~~[illegible]~~. (Rozmowa z kumami.
~~Położnica~~. Organista.
2/ Dwie dziewczyny. Kot — ~~[illegible]~~ szczeniak zapiecku.
Położnica. (rzecz jej [illegible])
~~Niemowlę~~. (niemowlęta też) w kołysce „Marcin".
~~[illegible]~~ które się kręci, dusi...
aluzje do rodu Burtanów...
Przyrównania: do doktora ([illegible])
— do księdza...
3/ Mowa o niej.
~~[illegible]~~ Dziwnie się zrobiło w izbie.
~~[illegible]~~ stało się dziwnie...
4/ aby się otrząść — ~~[illegible]~~ pić.
aby ~~[illegible]~~ zagłuszyć ~~[illegible]~~ niepokój — mówi głośno.
~~[illegible]~~ bez powodu.
~~[illegible]~~ wypite
~~[illegible]~~ „baba": (nad niemowlęciem)
~~[illegible]~~ Kain ~~[illegible]~~ [illegible])
Przepowiednie ... (wiersze)
Kobiety przygotowały — Organista —
(nad ~~Marcinkiem~~ słowa:) A dyabeł śmiał się w rokicie...

/ ~~Organista~~ do ucha Izydora:
— ~~[illegible]~~ Będzie zaś wielki [illegible]... Przyszedł wielki [illegible]! Jam Wam to przepowiedział.
A dyabeł śmiał się w rokicie.

II.

Siedem lat miał Marcinek, gdy.—

—

V. Kolędy [illegible] go do... (Prędzej wszystkich [illegible] Kapłan) [illegible]

(Jak panu leśny z bogdanką... Pomny wyszedł

w [illegible] – i ołówkiem na tej [illegible]

[illegible]

(Jej kosztów cyfry, ci...

W5 1

„Bracia Burkany".

Chrzciny.

I. (Narodziny. Chrzest) A Dyzbuś... — ~~(umiera się na rękach)~~ — Tosamo po 3 latach.
Przy [illegible]. [illegible]. [illegible].

II. W szkółce. Organista. Narada. (Do szkół)

III. W szkołach. ~~w internacie~~ Syn pierwszy.

IV. W internacie. Syn drugi.

V. Starszy — (gdy ostatni gimnazjum) ~~w~~ czerwone noce. [illegible] [illegible]. V. W mroku dali —

VI. Młody — matematyk. ~~[illegible]~~ Gdy [illegible] —
melancholja. [illegible] napił...

VII. W szpitalu [illegible] go [illegible]. Żniwa.
„Bracie". Wojna — stodoły...

(Ludzie płakali. A Dyzbuś umarł się ~~[illegible]~~ w rękicie...).

2

Tajemnica rodu Burtanów.

I. Chrzciny. Wróżby kumosiek. A dyabeł...

II. Przy bydle.

III. W szkółce.

IV. Narada z organistą. Tajemnica (nietrzeźwa?) rodu Burtanów.

V. Do szkół. W internacie. Przez głód...

VI. Sława... Mrok... W szpitalu obłąkanych. (Tajemnica rodu Burtanów)

VII. Na wsi. Do pasania - do wojska.

VIII. Z ~~[illegible]~~ Żniwa. Barie poświęcone...

IX. W ogniu stodoły...

(„Ludzie płakali. A dyabeł śmiał się w rokicie...")

Ojciec [illegible], oczy (umarłego?) otwarte

O Księdzu: Który zbuntował się przeciw ~~Bogu~~ Kościołowi, Bogu... i kara go za życia spotkała. Spalił się na [illegible]... Naleziono trup (czarny) zwęglony jakby z piekła wyszły.

O Doktorze:

Listy

Matka
Siostra
~~Józef~~
K. Barańsky

Bibl. Polska
Gebethner et Wolff

Reszty:

Wolska
Zosia
Dr Jaworski
Zielińscy
Dybowska
Dr. Diehl

1/ Konsul Rzeczyposp. Polsk., p. Leon Stachiewicz, Nice (France)

2/ Inż Edward Eber, St Jean Cap Ferrat, Dep. Alp. Marit. (France)

St Jean Cap Ferrat

róże
na jarzyny (ostrowi)
Limerose (Italia)

(marchew, groszek, pietruszka, sałata, buraki)

Nasiona

Mies. Poczta. (Stryjeński)

3

Tragedja ~~rodu~~ Burtanów.

1 (~~Tajemnica rodu Burtanów.~~)

I. Chrzciny. Wróżby kumoszek. (Dychta.) [w rokowi…]

II. Przy bydle. Jak postępowy (boginki, pieniężny) (kamień) [gadające]. W szkółce. (organista poprawia) (bóg leśny: do tańca)

III. ~~W szkółce~~. Narada z organistą. Ale, [illegible] tegoż i obawy ojca miejscowe. Lecz skoro niezdatny do niczego… do szkół.

IV. W internacie. Zrównania ~~[illegible]~~… na obiad, ~~w~~ świadectwa. (Jak dziecko… [illegible]…) W szkole. Wykłady mieszt profesora. Do matury. Poprawi [illegible]

V. ~~Egzaminator!!~~ Asystent. ~~[illegible]~~ Korresp. ze starcami zagranicznymi. Niewiara — mrok.. (Virmijsce ~~[illegible]~~ ~~mi~~ gwiazdy. Słowa o pożarze ziemi.) ~~Operacja~~ W szpitalu. Ojciec go odwiedza. Przyjmuje spokojnie, jak spodziewany fatum. Z ~~doktorem~~ profesorem (o wyspie w wodzie opowiada się): O Krzyżu i doktorze, ~~[illegible]~~ który się spalił… Zobaczy syna.

VI. Na wsi. Pasie bydło. Do wójta. do Nowakowych ~~[illegible]~~. Bazie poświęcane.

VII. W ogniu słodszy… (Dychta.)

Marcin Burtany
[illegible]

Historya życia

I. W klasztorze
II. W mieście
III. W internacie
IV. Na stancji

talent
kościół
partya
[illegible] miejsce.

I. [illegible]

Przestawienie [illegible]

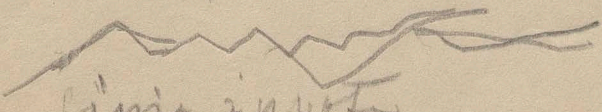

Linia życia

I. Historya ... (Jean Crysztof)

II. Rodzina Ziwotach

III. Bracia Burdeny

Zakamarki
sprzeczności –
problemy – dobro, zło
zbrodnie niemoralne
dużo swobody
bezwola
brak egoizmu twórczego